

גמרא:

שתהיה הריבית נשך כלפי הלוה, בלא שהיא תהיה תרבות, בלי רווח למלוה?

וכמו כן, האם הנך סבור, כי קיימת אפשרות של תרבות, רווח למלוה, בלא נשך אצל הלוה?!

הגע עצמך, נשך בלא תרבות, היכי דמי? כיצד היא אפשרית?

שמא תאמר, קיימת אפשרות שכזאת עקב השינוי היחסי של המטבעות. לפי שהמטבע ה"חזק" והקבוע הוא מטבע העשוי מהכסף, והמטבע ה"חלש" והנייד הוא מטבע נחושת.

וכיון שהשער של פרוטות הנחושת הוא שער נייד, המשתנה מפעם לפעם באופן יחסי למטבע הכסף, הרי אם היתה ההלוואה בפרוטות נחושת, וחל שינוי בשער המטבעות בין שעת ההלוואה לשעת הפרעון, תלויה ועומדת הריבית בנוסח של ההלוואה, וכפי שדנה הגמרא עתה.

אי דאזופיה, אם נעמיד, במקרה שהלווה המלוה הלווה **מאה פרוטות נחושת**, בתנאי שיחזיר לו **מאה ועשרים פרוטות**,

ומעיקרא, בשעה שהלווהו, **קיימא מאה בדנקא**, היו שווים מאה פרוטות של נחושת כשווי מעה אחת כסף, שהיא שיטת הדינר, ונקראת "דנקא".

ולבסוף, בשעת הפרעון, **קיימי**, הוזלו פרוטות הנחושת באופן שכיום שווים **מאה ועשרים פרוטות דנקא** [מעה של כסף],

נאמר באיסור ריבית בספר ויקרא "את כסף לא תתן לו בנשך ובמרבית לא תתן אכלך". ומשמעות הכתוב היא, שיש שני סוגים של ריבית, א. "נשך" ב. תרבות. ושניהם הם ריבית מהתורה.

ומדייקת הגמרא את לשון המשנה: **מדשביק** [מכך שהניח] התנא לריבית דאורייתא, ולא רצה לפרש איזהו "תרבות" באופן שאין בה "נשך" מן התורה, וקא מפרש איזהו תרבות רק באופן של ריבית דרבנן.

מכלל זה אתה למד, כי בריבית דאורייתא, לא מצא התנא מציאות של ריבית המוגדרת כנשך בלי תרבות, או ריבית המוגדרת כתרבות בלי נשך. ולדעתו, **נשך ותרבות — חדא מילתא היא!**

ומקשינן: והא, הרי, קראי כתיבי "נשך — כסף", "ריבית — אוכל". ממה שהתורה חלקה את נשך ותרבות לשני לאוין, לאיסור נשך בכסף, ולאיסור תרבות באוכל, מבואר כי שני סוגים של ריבית הם מן התורה!

"נשך" — פירושו, ריבית הנושכת ומחסרת את הלווה, אף שהמלוה לא מרוויח מזה. ו"תרבות" — היינו שמתרבה ממון המלוה על ידי הפרעון מבלי שייחסר הלוה. ואם כן, מדוע סבור התנא כי נשך ותרבות מן התורה הם דבר אחד?!

ותמהינן על המקשה: **ותיסברא** [האם כך הנך סבור?!] **דאיכא** [שקיימת] אפשרות

החדשה, לא מועיל היתר זה. ובגמרא מבואר הטעם.

לפסוק על חטים בשער החדש היקר, התרנו לו בכהאי גוונא, מכל מקום על פסיקת היין